

NOTAT

Rammer for pædagogisk tilsyn i dagtilbud

Kommunen skal ifølge dagtilbudsloven fastsætte og offentliggøre rammer for tilsynet i dagtilbud med udgangspunkt i de gældende lovkrav. I dette bilag beskrives lovkravene og Københavns Kommunes udmøntning af disse fra januar 2023.

Udmøntningen af lovkravene er ens for de kommunale, selvejende og private daginstitutioner samt den kommunale dagpleje og private pasningsordninger, medmindre andet er beskrevet.

Anmeldte og uanmeldte tilsynsbesøg

"Tilsynet skal tilrettelægges, så der både foretages anmeldte og uanmeldte besøg i dagtilbud." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 2.).

I København anvendes anmeldte tilsynsbesøg, når der gennemføres årligt pædagogisk tilsyn.

I private institutioner, hvor de tilsynsførende ikke har løbende samarbejde og tilsyn gennemføres også et uanmeldt tilsynsbesøg i forbindelse med det årlige pædagogiske tilsyn. Herudover anvendes uanmeldte tilsynsbesøg ved behov i alle dagtilbud fx i forbindelse med en bekymring.

Uvildighed i tilsynet

"Kommunalbestyrelsen skal sikre uvildighed i tilsynet." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk.3.).

I København sikres uvildigheden ved, at tilsynet føres på et tydeligt grundlag og ved, at forvaltningen sørger for en rotation imellem de tilsynsførende ved behov.

For det kommunale og selvejende område er der desuden etableret en bydækkende tilsynsenhed, som deltager i cirka 10 % af de pædagogiske tilsyn i tilfældigt udvalgte institutioner, jf. BUU-beslutning 9. juni 2021.

Inddragelse af kvalitative og kvantitative data i tilsynet

"Tilsyn med det pædagogiske indhold skal føres med inddragelse af både kvalitative og kvantitative data, herunder skriftlig dokumentation fra tidligere tilsynsbesøg samt viden fra tidligere dialog med dagtilbuddet. Har der tidligere været iværksat et skærpet tilsyn med dagtilbuddet, og har der eventuelt også været udarbejdet en handleplan, skal viden herfra i relevant omfang indgå i grundlaget for det enkelte tilsynsbesøg." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 4.).

I København indgår altid nedenstående data i det årlige tilsyn, da det er de data, der er til rådighed for de fleste dagtilbud, og som vurderes at være relevante ift. tilsynet:

12. januar 2023

Fagligt Center
Dagtilbud, Fritid og Unge
Gyldenløvesgade 15
1600 København V

EAN-nummer
5798009383730

- Dokumentation fra det seneste tilsyn og eventuelle opfølgningsindsatser samt eventuelle henvendelser fra fx forældre eller medarbejdere i det seneste år.
- Dagtilbudslederens selvregistrering omkring overholdelse af lovkrav og kommunale retningslinjer, samt hvordan dagtilbuddet har arbejdet med opfølgning på seneste tilsyn.
- Data fra sprog- og trivselsvurderinger i de kommunale og selv-ejende institutioner¹.
- Observationer af de pædagogiske læringsmiljøer.
- Viden fra faglig dialog.

Herudover kan de tilsynsførende inddrage yderligere relevante data i form af fx ugeplaner, mødereferater, forældrehenvendelser eller -klager, handleplaner mv.

Observationer som led i tilsynsbesøget

"Kommunen skal som led i tilsynsbesøget foretage observationer i dagtilbuddet." (§ 5 a. stk. 5.).

I Københavns Kommune gennemføres ifm. det årlige tilsyn observationer på alle lokationer i institutioner med flere lokationer samt i legestuegrupperne for dagplejere i eget hjem og i flerbørnshusene. Observationerne foretages i disse dagtilbud med udgangspunkt i en kriteriebase-ret observationsguide.

I de private pasningsordninger foregår observationerne i den private passers eget hjem og i de private storordninger.

Dialog med leder og medarbejdere som led i tilsynet

"Kommunen skal som led i tilsynsbesøget indgå i dialog med lederen og medarbejdere i dagtilbuddet." (Dagtilbudsloven § 5 a. stk. 5.).

I forbindelse med det årlige ordinære tilsyn afholdes en faglig dialog mellem den tilsynsførende og ledelses-, medarbejder- samt forældre-repræsentanter fra daginstitutioner. I dagplejen gennemføres en faglig dialog mellem den tilsynsførende dagplejepædagog og de relevante dagplejere. I de private pasningsordninger vil der være en mere lø-bende dialog i forbindelse med tilsynsbesøget og ikke i form af et egentligt møde.

Dialog med leder og forældrebestyrelse efter tilsynet

"Kommunen skal efter et tilsynsbesøg indgå i dialog med lederen af dagtilbuddet om vurderingen af kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer, herunder eventuelle opfølgende tiltag. Kommunen skal orientere forældrebestyrelsen om vurderingen af kvaliteten af de pæ-dagogiske læringsmiljøer." (Dagtilbudsloven § 5 b.).

I dagplejen har den tilsynsførende dagplejepædagog en opfølgende di-alog med dagplejelederen. Dagplejelederen sørger for, at

---

¹ Sprogdata er ikke tilgængelige i private institutioner og private pasningsordninger, og der er ikke krav til trivselsvurderinger i disse dagtilbudstyper. Dagplejen gennemfører ikke sprog- og trivselsvurderinger

forældrebestyrelsen informeres og drøfter den årlige fælles tilsynsrapport og de tiltag, som skal iværksættes.

I de private pasningsordninger har den tilsynsførende en opfølgende dialog med privatpasseren.

Kommunale, selvejende og private daginstitutioner modtager tilsynsrapporten med vurderinger og konkrete anvisninger til opfølgende tiltag, inden tilsynet afsluttes. Institutionslederen skriver med inddragelse af forældreråd/-bestyrelse en kommentar til rapporten om, hvilke refleksioner og indsatser, tilsynet giver anledning til. Institutionslederen/bestyrelsesforpersonen sørger for, at den endelige tilsynsrapport og evt. opfølgningsindsatser drøftes i forældrerådet/-bestyrelsen, på det førstkommande møde efter tilsynet er afsluttet.

I de kommunale og selvejende daginstitutioner gælder endvidere, at klyngen/netværket kan vælge af afholde et tilsynsdialogmøde på klynge-/netværksniveau med drøftelser af hovedpointerne fra tilsynene i institutionerne samt dialog om, hvad der skal sættes fokus på det kommende år, når alle tilsyn i klyngen/netværket er gennemført.

De kommunale og selvejende daginstitutioner har herudover én gang årligt kvalitets- og supportsamtale mellem klynge-/netværksledelse og områdechef, hvor tilsynet indgår som en del af datamaterialet sammen med øvrige data, der er tilgængelige for klyngen/netværket.

Dokumentation af tilsynet og offentliggørelse af tilsynsrapport

"Kommunen skal skriftligt dokumentere tilsynet med kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer. Den skriftlige dokumentation skal, i det omfang, det er relevant, give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 2.).

"Kommunalbestyrelsen skal minimum hvert andet år offentliggøre en tilsynsrapport for hver enkelt daginstitution. Kommunalbestyrelsen skal for dagplejen minimum hvert andet år offentliggøre en samlet tilsynsrapport for dagplejen. Tilsynsrapporten skal offentliggøres på det enkelte dagtilbuds hjemmeside." (Dagtilbudsloven § 5 stk. 3.).

Det årlige tilsyn i dagtilbud dokumenteres i en tilsynsrapport for den enkelte daginstitution, det enkelte flerbørns-dagplejehus og de enkelte legestuegrupper. I de private pasningsordninger udarbejdes årligt en tilsynsrapport for hver af de private storordninger. Der udarbejdes ikke tilsynsrapporter for de små private pasningsordninger, men der udfyldes et notatark for hvert tilsynsbesøg, som passeren modtager en genpart af.

Tilsynsrapporten for kommunale og selvejende institutioner offentliggøres på institutionens profil på Københavns Kommunes hjemmeside.

Tilsynsrapporten for private institutioner offentliggøres på den private institutions egen hjemmeside.

Tilsynsrapporter for legestuegrupper og flerbørnsdagplejehuse offentliggøres på dagplejens hjemmeside.

Opfølgning på bekymrende og alvorligt bekymrende forhold

"Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til bekymring." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 3.).

"Kommunalbestyrelsen skal iværksætte skærpet tilsyn og udarbejde en handleplan, hvis det vurderes, at kvaliteten af de pædagogiske læringsmiljøer eller andre forhold i dagtilbuddet giver anledning til alvorlig bekymring. Skærpet tilsyn skal iværksættes, og handleplan udarbejdes, i umiddelbar forlængelse af at de alvorligt bekymrende forhold er konstateret." (Dagtilbudsloven § 5 b. stk. 4.).

Hvis forvaltningen på baggrund af tilsynet bliver bekymrede for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i dagtilbuddet, vil der i forlængelse af tilsynet altid blive iværksat et skærpet tilsyn. Dagtilbuddet er ansvarligt for at rette op på de forhold, der har givet anledning til bekymring, og forvaltningen sørger for, at dagtilbuddet får den hjælp og støtte, der er behov for i processen.

Når forvaltningen fører skærpet tilsyn, vil den tilsynsførende komme på et eller flere uanmeldte tilsynsbesøg og foretage observationer af den pædagogiske praksis med fokus på de bekymrende forhold. Det skærpede tilsyn ophæves så snart, dagtilbuddet arbejder konstruktivt med udvikling af den pædagogiske kvalitet, eller når dagtilbuddet har bragt orden i de forhold, som har givet anledning til at iværksætte det skærpede tilsyn.

Hvis bekymringerne for den pædagogiske kvalitet eller andre forhold i dagtilbuddet er af alvorlig karakter, vil der blive udarbejdet en handleplan, der kort og præcist beskriver, hvilke alvorligt bekymrende forhold der er konstateret, hvilke forandringer der skal ske i perioden med skærpet tilsyn, hvor hurtigt tiltag skal sættes i gang, samt hvordan og hvornår forvaltningen følger op.

Særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet i kommunale og selvejende dagtilbud

Når tilsynet i kommunale og selvejende institutioner giver anledning til bekymring for den pædagogiske kvalitet, igangsætter forvaltningen samtidig med det skærpede tilsyn en særlig indsats til udvikling af den pædagogiske kvalitet.

En særlig indsats til udvikling af pædagogisk kvalitet er et toårigt forløb, hvor institutionen arbejder målrettet med at udvikle rammerne for børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse. Forvaltningen understøtter i perioden institutionen med ledelsessparring, faglig opkvalificering og hjælp til at fokusere på de opgaver, der styrker relationer mellem børn og voksne.

Når indsatsen er godt i gang, understøtter forvaltningen stadig med support og sparring, men fører ikke længere skærpet tilsyn.

Tilsyn med det pædagogiske indhold

"Tilsyn med det pædagogiske indhold skal ske med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan." (Dagtilbudsloven § 5 a.).

Tilsynet i Københavns Kommunes kommunale, selvejende og private institutioner samt dagpleje føres ud fra en række kriterier, som ifølge forskningen om kvalitet i dagtilbud er væsentlige for at skabe rammer for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Kriterierne er kategoriseret under seks temaer med afsæt i det pædagogiske grundlag i den styrkede pædagogiske læreplan:

- 1. Samspil og relationer mellem børn og voksne:* Temaet sætter fokus på alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget. I tilsynet ser vi på, hvordan personalet skaber gode samspil og trygge relationer til børnene.
- 2. Børnefællesskaber og leg:* Temaet sætter fokus på de sociale fællesskaber, som de enkelte børn lærer og udvikler sig igennem. I tilsynet ser vi på, hvordan personalet skaber deltagelsesmuligheder for alle børn gennem leg, aktiviteter og rutiner i hverdagen.
- 3. Sprog og bevægelse:* Temaet sætter fokus på børnenes muligheder for at udvikle deres sprog og motorik i løbet af dagen i et rigt samspil med andre børn og det pædagogiske personale. I tilsynet ser vi på, hvordan sprog og bevægelse indgår i forskellige hverdagssituationer.
- 4. Forældresamarbejde:* Temaet sætter fokus på samarbejdet mellem dagtilbud og hjem om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. I tilsynet ser vi på, hvordan det pædagogiske personale sætter rammer for og opbygger et tillidsfuldt samarbejde gennem dialog med forældre.
- 5. Sammenhæng i overgange:* Temaet sætter fokus på, hvordan dagtilbuddet bidrager til at skabe sammenhæng i børnenes liv. I tilsynet ser vi på samarbejdet med forældre og skole om at sikre børn en god overgang fra fx vuggestue til børnehave og fra dagtilbud til fritidstilbud og skole.
- 6. Evalueringskultur:* Temaet sætter fokus på dagtilbuddets arbejde med at udvikle og kvalificere læringsmiljøet. I tilsynet ser vi på dagtilbuddets systematik i arbejdet med at vurdere og reflektere over sammenhængen mellem læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Det pædagogiske arbejde i dagtilbuddet vurderes på baggrund af observationer og dialog om kriterierne i de seks temaer. For hvert tema giver den tilsynsførende en vurdering af, hvordan dagtilbuddet skal arbejde videre med indsatsen med en af de fire kategorier nedenfor.

Dagtilbuddet skal vedligeholde indsatsen – betyder at dagtilbuddet skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og løbende udvikle deres praksis.

Dagtilbuddet skal justere indsatsen – betyder at dagtilbuddet skal fortsætte det gode pædagogiske arbejde og foretage nødvendige justeringer i deres praksis. Den tilsynsførende kan evt. give konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Dagtilbuddet skal ændre indsatsen – betyder at dagtilbuddet skal foretage ændringer i deres praksis, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

Dagtilbuddet skal iværksætte en ny indsats – betyder at dagtilbuddet skal gøre noget væsentligt andet i deres praksis, end de gør i dag, og den tilsynsførende giver konkrete anvisninger på opfølgende tiltag.

I forbindelse med tilsynet kan den tilsynsførende give en eller flere konkrete anvisninger på opfølgende tiltag. Eventuelle konkrete anvisninger på opfølgende tiltag skal efterleves af dagtilbuddet, og der følges op på disse ved næste års tilsyn.

Tilsynet i de private pasningsordninger har fokus på tilknytning, barnets trivsel, udvikling samt læringsmiljøet og den pædagogiske tilgang til børnene.